

A 2008-AS PORVAI BIODIVERZITÁS NAPON GYŰJTÖTT PUHATESTŰ FAJOK (MOLLUSCA) LISTÁJA

VARGA ANDRÁS

Mátra Múzeum
H–3200 Gyöngyös, Kossuth út 40.
avarga46@freemail.hu

VARGA, A.: *List of molluscs collected during the Biodiversity Days at Porva in 2008 (Mollusca)*

Abstract: In the framework of the Biodiversity Day, the mollusc fauna was investigated near Porva (W Hungary). 43 mollusc species (42 gastropods and one bivalve) were detected. Collected material includes one rare (*Platyla polita*) and one protected (*Helix pomatia*) species, which worth special note.

Keywords: Biodiversity Day, Hungary, Bakony Mountains, Porva, Mollusca, checklist.

Bevezetés

A Kovács Tibor által életre hívott Biodivezítás Napok rendezvény, 2008. 05. 31 és 06. 01. között, ezúttal 3. alkalommal, Porva község közelében került megrendezésre. Porva község a Bakony-hegységben Zircről 9 kilométerre, észak-északnyugati irányban, a Hódos-ér völgyében fekszik. A terület puhatestűiről önálló publikáció nem jelent meg. Szórványos gyűjtések 1950-1980 között voltak. Agócsy Pál, Pintér István, Podlussány Attila, Vágvölgyi József fordult meg egy-egy napra a területen. Az általuk begyűjtött anyagok a Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest és a Mátra Múzeum, Gyöngyös Mollusca Gyűjteményeiben található. Ezen gyűjtések során 21 faj került elő (FEHÉR & GUBÁNYI 2001, PINTÉR & SUARA 2004, VARGA 1993).

Anyag és módszer

A mintaterület Porvától északra található, a kelet-nyugat irányú Hódos-ér patak völgyében. A Biodivezítés Napon a résztvevő szakemberek a kb. 2 km²-nyi területen 24 órás gyűjtéseket végeztek (**1. ábra**). A cél az volt, hogy a sokféle mintavételi módszerrel minél több fajt mutassanak ki a vizsgált területről.

1. ábra: A vizsgált terület a mintavételi pontokkal

A malakológiai gyűjtések során a terület faunájának gyors felderítése céljából minél több élőhelyről a talajfelszín 2-3 cm-es rétegét emeltük ki. Az így kapott talajminták változtatása laboratóriumi körülmények között történt (az egyelések csupán a nagyobb méretű fajok összegyűjtésére korlátozódtak). A terület alábbi pontjain (1. ábra) történtek mintavételezések (sorszám, lelőhely, zárójelben a mintavételi pont EOV koordinátája):

1. Porva, Zsidó-erdő, Hódos-ér-v. (555035, 219378)
2. Porva, Zsidó-erdő, Hódos-ér-v. (555564, 219392)
3. Porva É-ra kb. 900 m, Páskom K, égeres (556436, 219876)
4. Porva É-ra kb. 800 m, Hódos-ér-v. (556529, 219900)
5. Porva É-ra kb. 800 m, rét a Hódos-ér bal partján (556530, 219923)
6. Porva É, sportpálya mellett, nedves rét (556489, 219336)
7. Porva, Hódos-ér bal part, égeres az erdőben (555175, 219455)

Eredmények

A gyűjtött fajok listája

A fajok nevezéktana FALKNER et al. (2001) munkáját követi. A nevek utáni arab számok a gyűjtési pontokat, a zárójelben lévő számok pedig az adott lelőponton begyűjtött egyed-számokat jelölik. A fajokat az *Anisus spirorbis* kivételével (Kutasi Csaba, Zirc), Varga András gyűjtötte. Az anyag a Mátra Múzeum Gyöngyös (MMGY) Mollusca gyűjteményében található.

A területre új fajokat aláhúzás jelöli.

GASTROPODA Cuvier, 1795

Aciculidae J.E. Gray, 1850

Platyla polita polita (W. Hartmann, 1840): 1(2).

Lymnaeidae Rafinesque, 1815

Galba truncatula (O.F. Müller, 1774): 1(7), 7(4).

Physidae Fitzinger, 1833

Aplexa hypnorum (Linnaeus, 1758): 1(1), 4(1).

Planorbidae Rafinesque, 1815

Anisus spirorbis (Linnaeus, 1758): 6(2).

Anisus vortex (Linnaeus, 1758): 1(1).

Carychiidae Jeffreys, 1830

Carychium minimum O.F. Müller, 1774 1(26):, 3(3), 7(11).

Carychium tridentatum (Risso, 1826): 1(25), 7(20).

Succineidae H. Beck, 1837

Succinea putris (Linnaeus, 1758): 3(2), 4(1).

Succinella oblonga (Draparnaud, 1801): 3(2), 4(3), 7(23).

Cochlicopidae Pilsbry, 1900 (1879)

Cochlicopa lubrica (O.F. Müller, 1774): 1(1), 3(14), 7(2).

Orculidae Pilsbry, 1918

Sphyradium doliolum (Bruguière, 1792): 1(1), 2(1), 7(1).

Valloniidae Morse, 1864

Vallonia costata (O.F. Müller, 1774): 1(1), 4(3), 5(1).

Vallonia pulchella (O.F. Müller, 1774): 1(1), 5(1).

Acanthinula aculeata (O.F. Müller 1774): 1(8), 2(2), 7(5).

Pupillidae Turton, 1831

Pupilla muscorum (Linnaeus, 1758): 5(9).

Vertiginidae Fitzinger, 1833

Columella edentula (Draparnaud, 1805): 1(7).

Vertigo pusilla O.F. Müller, 1774: 1(1).

Vertigo pygmaea (Draparnaud, 1801): 1(1), 4(1).

Enidae B.B. Woodward, 1903 (1880)

Merdigera obscura (O.F. Müller, 1774): 1(2).

Clausiliidae J.E. Gray, 1855

Macrogastra ventricosa ventricosa (Draparnaud, 1801): 7(8).

Balea biplicata biplicata (Montagu, 1803): 1(6).

Punctidae Morse, 1864

Punctum pygmaeum (Draparnaud, 1801): 1(7), 7(2).

Pristilomatidae T. Cockerell, 1891

Vitrea contracta (Westerlund, 1871): 1(1), 4(1).

Vitrea crystallina (O.F. Müller, 1774): 1(30), 4(2), 7(17).

Euconulidae H.B. Baker, 1928

Euconulus fulvus (O.F. Müller, 1774): 3(1).

Gastrodontidae Tryon, 1866

Zonitoides nitidus (O.F. Müller, 1774): 1(1), 3(7), 4(2), 7(10).

Oxychilidae P. Hesse, 1927 (1879)

Daudebardia rufa rufa (Draparnaud, 1805): 1(4).

Aegopinella pura (Alder, 1830): 1(3), 7(1).

Aegopinella minor (Stabile, 1864): 1(5), 2(3), 7(5).

Vitrinidae Fitzinger, 1833

Vitрина pellucida (O.F. Müller, 1774): 4(2).

Limacidae Lamarck, 1801

Limax cinereoniger Wolf, 1803: 1(1).

Agriolimacidae H. Wagner, 1935

Deroceras reticulatum (O.F. Müller, 1774): 2(1).

Helicodontidae Kobelt, 1904

Helicodonta obvoluta obvoluta (O.F. Müller, 1774): 1(3), 2(1).

Hygromiidae Tryon, 1866

Euomphalia strigella strigella (Draparnaud, 1801): 1(1), 2(1).

Monacha cartusiana (O.F. Müller, 1774): 1(1).

Trichia hispida (Linnaeus, 1758): 1(3), 3(2), 4(2), 7(1).

Pseudotrichia rubiginosa (Rossmässler, 1838): 4(1).

Monachoides incarnatus incarnatus (O.F. Müller, 1774): 1(13), 3(1), 7(14).

Xerolenta obvia obvia (Menke, 1828): 4(1).

Helicidae Rafinesque, 1815

Arianta arbustorum arbustorum (Linnaeus, 1758): 3(3), 4(1).

Cepaea vindobonensis (C. Pfeiffer, 1828): 3(1).

Helix pomatia Linnaeus, 1758: 4(1).

BIVALVIA Linnaeus, 1758

Sphaeriidae Deshayes, 1855 (1820)

Pisidium casertanum (Poli, 1791): 1(12), 4(63), 7(21).

Összegzésként megállapítható, hogy a Porva melletti mintaterületen a Biodiverzitás Nap során 42 csiga és egy kagylófajt sikerült kimutatni (80 gyűjtési tétel, 463 példány). Ha a Biodiverzitás Nap fajlistáját (43 faj) összevetjük az irodalmi (21 faj) adatokkal (FEHÉR & GUBÁNYI 2001, PINTÉR & SUARA 2004, VARGA 1993), a 2008 évi kutatások során az ismert fajok kétszerese került elő. 28 faj újnak bizonyult a területre, ugyanakkor hét, az irodalom-

ban említett fajt nem sikerült begyűjteni [*Laciniaria plicata* (Draparnaud, 1801), *Discus perspectivus* (Megerle von Mühlfeld, 1816), *Daudebardia brevipes* (Draparnaud, 1805), *Cochlodina laminata* (Montagu, 1803), *Cochlicopa lubricella* (Rossmässler, 1834), *Fruticicola fruticum* (O.F. Müller, 1774), *Radix balthica* (Linnaeus, 1758)]. A 2008-as Biodiverzitás Nap eredményeként tehát a területről ismert fajok száma ötvenre emelkedett.

A *Helix pomatia* fajon kívül védett faj nem fordul elő, viszont kiemelendő a középhegységeinkben sporadikusan előforduló *Platyla polita* jelenléte.

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozom dr. Kovács Tibornak a fáradhatatlan szervezőmunkájáért és nem utolsósorban a Bakonyi Természettudományi Múzeum (Zirc) munkatársainak szíves vendéglátásáért.

Irodalom

- FALKNER, G., BANK, R. A. & PROSWITZ, T. (2001): Check list of the non-marine Molluscan Species-group taxa of the States of Northern, Atlantic and Central Europe (CLECOM I) - *Heldia* **4**: 1-76.
- FEHÉR, Z. & GUBÁNYI, A. (2001): The catalogue of the Mollusca Collection of the Hungarian Natural History Museum. In: FEHÉR, Z. & GUBÁNYI, A. (eds.) A magyarországi puhatestűek elterjedése [Distribution of the Hungarian molluscs] I. – Magyar Természettudományi Múzeum, p. 1–466. Budapest.

